

Dobre praktyki

Spis treści

Wprowadzenie.....	1
Wybór dobrych praktyk dla obszarów jakości w SGGW	3
Wybór dobrych praktyk dydaktyki przedmiotowej.....	14

Wprowadzenie

System zapewniania i doskonalenia jakości kształcenia, poprzez okresową ocenę poszczególnych obszarów jakości i jej analizę, pozwala na ustawiczną identyfikację potencjału zmian.

Poprzez ciągłe doskonalenie poszczególnych obszarów pojawiają się wypracowane schematy, procedury i działania noszące znamiona dobrych praktyk. Jakkolwiek nie są one obligatoryjne, wymagane przepisami powszechnie obowiązującymi, a wyłącznie rekomendowane, to ich stosowanie przyczynia się do poprawy jakości, efektywności i satysfakcji interesariuszy procesu kształcenia. Dobre praktyki niosą w sobie zmiany w sposobach dotychczasowego działania, powinny być powtarzalne.

W publikacji Polskiej Komisji Akredytacyjnej *Wybrane „dobre praktyki” zarządzania jakością kształcenia w polskich szkołach wyższych* (Warszawa, 2015) zaproponowane zostały kryteria, na podstawie których określone działania mogą być uznane za dobre praktyki. Są to:

- skuteczność - zdolność osiągnięcia celów w sferze doskonalenia jakości kształcenia;
- uniwersalność - adaptowalność, umożliwiająca przenoszenie rozwiązań na inne jednostki szkolnictwa wyższego;

- innowacyjność - nowatorskie rozwiązanie w sferze doskonalenia jakości kształcenia;
- wzorcowość - rozwiązanie mogące stanowić benchmark;
- etyczność - rozwiązanie etyczne oraz odpowiedzialne społecznie;
- trwałość - rozwiązanie powtarzalne, trwale wpływające na uczelnianą rzeczywistość.

Na podstawie analizy dostępnych opracowań i informacji przygotowany został wybór dobrych praktyk rekomendowanych do zastosowania w wybranych obszarach systemu jakości kształcenia w SGGW. Przeanalizowane zostały przykłady dobrych praktyk określone w Raportach rocznej oceny stopnia realizacji polityki jakości oraz celów jakości kształcenia dla poszczególnych kierunków studiów w Szkole Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie oraz wszystkie Raporty zespołów oceniających Polskiej Komisji Akredytacyjnej kierunków, które w latach 2021-2023 otrzymały Certyfikaty Doskonałości Kształcenia. Powyższe działania uzupełnione zostały przeglądem Raportów oceny zespołów oceniających Polskiej Komisji Akredytacyjnej wybranych kierunków studiów w SGGW, indywidualnymi rozmowami z przedstawicielami Wydziałów, w tym Koordynatorami ds. jakości kształcenia oraz studentami.

Przeprowadzone rozpoznanie doprowadziło do sformułowania dobrych praktyk rekomendowanych do stosowania w wybranych, często wielopłaszczyznowo, obszarach jakości, dla poszczególnych kierunków studiów.

Prezentowany katalog jest wynikiem dokonanego wyboru, nie jest on zbiorem zamkniętym i w ramach zadań i działań Biura Doskonałości Dydaktycznej SGGW będzie systematycznie rozwijany. Treść dobrej praktyki została sformułowana w sposób opisowy, nie uwzględniono charakterystyki jej odrębnych atrybutów. Istotnymi elementami dla wprowadzenia do procesów dydaktycznych dobrej praktyki jest rozumienie jej znaczenia, świadomość celów i korzyści, w tym jakościowych, jakie dzięki niej będą osiągnięte. Nie bez znaczenia jest również identyfikacja potencjalnych ryzyk (trudności i zagrożeń) w trakcie procesu implementacji. Elementy te dla potrzeb tworzenia drobnych, wewnętrznych strategii zmian, będą przedmiotem dyskusji podczas planowanych w najbliższym roku akademickim spotkań środowiska osób zaangażowanych w procesy jakościowe na poszczególnych wydziałach.

Wybór dobrych praktyk dla obszarów jakości w SGGW

Legenda dla wybranych obszarów, dla których dobre praktyki mogą zostać zastosowane :

- A. Programy studiów - koncepcja kształcenia, cele, efekty uczenia się;
- B. Organizacja i realizacja programu studiów (treści, harmonogram realizacji, organizacja zajęć, metody dydaktyczne, praktyki);
- C. Proces dydaktyczny - kompetencje kadry,
- D. Zasoby wykorzystywane w procesie kształcenia,
- E. Współpraca z praktyką w zakresie doskonalenia i realizacji programu studiów,
- F. Umiędzynarodowienie kształcenia,
- G. Wsparcie studentów i doktorantów, w tym osób niepełnosprawnych,
- H. Informacja i promocja - dostęp do informacji o realizacji programu studiów i jego rezultatach.

LP	Treść	Obszar jakości
1.	Budowanie i doskonalenie (modyfikowanie) koncepcji kształcenia dla programu studiów danego kierunku realizowane jest każdorazowo przy udziale przedstawicieli otoczenia zewnętrznego, w szczególności przedsiębiorstw sektora, gałęzi bądź branży gospodarki, dla potrzeb której kształcenie na tym kierunku jest planowane/prowadzone. Dyskutowane są cele i rezultaty kształcenia - oczekiwane atrybuty absolwenta, co pozwala na definiowanie (modyfikowanie) efektów uczenia się oraz projektowanie planu studiów. Działanie to ma charakter systemowy (opis procesu na wydziale);	A E

2. Studenci są powszechnie angażowani do udziału w działalności naukowej w dyscyplinie, do której przyporządkowany jest kierunek studiów. Uczestniczą oni w projektach naukowych finansowanych ze źródeł zewnętrznych oraz publikacjach wyników badań. Potwierdzeniem aktywności naukowej studentów jest wysoka liczba projektów/grantów i publikacji realizowanych z ich udziałem. Dołączanie studentów do zespołów projektowych ma charakter systemowy i odbywa się na stosunkowo wczesnym etapie studiów (opis procesu na wydziale);

A B

3. Koncepcja kształcenia na kierunku uwzględnia odpowiedź na zainteresowania studentów. Otwarta oferta przedmiotów fakultatywnych budowana jest w trybie konkursowym, gdzie preferowane są oferty zajęć o wysoce innowacyjnej tematyce oraz prowadzone z wykorzystaniem niestandardowych metod i technik dydaktycznych. Regulamin wewnętrzny budowania oferty zajęć fakultatywnych określa oczekiwany charakter takich zajęć. Tematyka zgłaszana jest przez Radę programową, nauczycieli akademickich, studentów, interesariuszy. Działania te pozwalają na bieżące modyfikacje programu studiów prowadzące do wprowadzania nowoczesnych i oczekiwanych społecznie zagadnień, stanowią też element motywacyjny tak dla studentów jak i dla kadry akademickiej.

A B

4. Koncepcja kształcenia na kierunku zakłada silną integrację tematyki prac badawczych prowadzonych w dyscyplinie, do której przyporządkowany jest kierunek studiów, z dydaktyką wybranych i określonych w programie studiów zajęć. Wykorzystanie efektów prac naukowych, ich implementacja w treściach kształcenia połączona z atrakcyjnymi metodami i materiałami dydaktycznymi skutecznie wzmacnia ogólnoakademickość profilu kierunku i pozwala na włączanie studentów do zespołów projektowych na wczesnym etapie ich studiów.

A B C

5. Koncepcja kształcenia i programy studiów uwzględniają potrzebę omawiania zagadnień i elementów specyficznych i charakterystycznych dla zawodowego/branżowego rynku pracy właściwego dla kierunku studiów. Identyfikacja tych zagadnień odbywa się przy współpracy z interesariuszami zewnętrznymi. Zajęcia pozwalające na poznanie i wykorzystanie tych zagadnień są w szczególności zajęciami fakultatywnymi, rozszerzający kierunkowe efekty uczenia się (przykłady).

A B E

6. Weryfikacja zakładanych efektów uczenia się dla wybranych zajęć kierunkowych programu studiów prowadzona jest w formie konkursów. Studenci po zapoznaniu się z treściami kształcenia związanymi z efektami wiedzy, w ramach realizacji zdefiniowanych tematycznie projektów i zadań praktycznych przygotowują prace (minipublikacje, postery, prezentacje), które następnie dyskutowane są i oceniane przez pozostałych studentów, zgodnie z uniwersalnymi zasadami oceny prac naukowych. Prace te udostępniane są też publicznie na Wydziale i stanowi swego rodzaju przegląd dla studentów, którzy zajęcia te zrealizowali wcześniej ale również dla tych, którzy zajęcia te mają jeszcze przed sobą. Taka forma realizacji zajęć motywuje do aktywnego uczenia się, jednocześnie sprzyja poznawaniu i stosowaniu etycznych zasad przygotowania i oceny prac naukowych.

A B G

7. Wybrane elementy programu studiów mają charakter dynamiczny. Studenci mają wpływ na bieżący kształt oferty zajęć fakultatywnych. Do oferty tej systematycznie wprowadzane są zajęcia dotyczące tematyki wynikającej z opinii, zainteresowań i oczekiwań studentów. Zgłaszanie przez studentów tematyki zajęć odbywa się z wyprzedzeniem (semestr) w formie wniosku do Dziekana Wydziału. Studenci informowani są o możliwości i sposobie zgłoszenia oczekiwanej tematyki zajęć.

A B E G

8. Koncepcja kształcenia na kierunku studiów i wynikający z niej program i modułowy plan studiów przewiduje włączanie do procesu dydaktycznego przedstawicieli innych niż SGGW ośrodków akademickich z kraju i zagranicy oraz przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego. Pozwala to na pozyskanie rzeczowych opinii zarówno interesariuszy zewnętrznych jak też studentów, co służy doskonaleniu programu studiów i treści kształcenia. A C E
-
9. Prace dyplomowe wszystkich studentów kierunku zawierają określony cel badawczy, a w przypadku studiów drugiego stopnia, obowiązkowo hipotezę naukową. W znacznej większości są pracami eksperymentalnymi. Tematyka prac dyplomowych związana jest z badaniami naukowymi w dyscyplinie, do której przyporządkowany jest kierunek studiów, prowadzonymi przez opiekunów tych prac. Systematycznie zwiększa się liczba prac dyplomowych w formie opublikowanego artykułu naukowego, co potwierdza włączanie studentów w prace badawcze oraz przygotowanie do prowadzenia badań właściwe dla kierunku o profilu ogólnoakademickim. B
-
10. Na kierunku studiów pierwszego stopnia kończących się uzyskaniem tytułu zawodowego licencjata zrezygnowano z przygotowywania pracy dyplomowej na rzecz pisemnego egzaminu dyplomowego obejmującego przekrojowo wiedzę i umiejętność osiąganę w przebiegu studiów. Zmiana ma charakter mobilizujący i pozwala na pełne potwierdzenie osiągnięcia przez studentów zakładanych dla kierunku efektów uczenia się. B
-
11. Studenci kierunku wspierani są w osiągnięciu efektów uczenia się przez wprowadzoną na wydziale zasadę udostępniania przez prowadzącego zagadnień i materiałów do zajęć, przed ich realizacją, na dedykowanej platformie dydaktycznej. Student ma możliwość lub obowiązek zapoznania się z tematyką odpowiednio wcześniej w wybranym tempie. Podnosi to B

efektywność, ogranicza wprowadzanie przez prowadzącego do tematyki zajęć pozwalając na poświęcenie czasu najistotniejszym zagadnieniom.

-
12. Organizacja zajęć na studiach - wprowadzenie zajęć modułowych oraz konstrukcja rozkładów zajęć - pozwala na udział większości studentów w zajęciach prowadzonych przez profesorów wizytujących z różnych ośrodków dydaktycznych.	B C F
-
13. Studenci kierunku w trakcie realizacji zajęć poznają zastosowanie i zasady działania oraz uczą się praktycznego wykorzystania i posługiwania się wysokospecjalistyczną aparaturą badawczą. Pozwala to na późniejszy świadomy wybór tematyki pracy dyplomowej, wyższą sprawność, efektywność i skuteczność prowadzenia badań eksperymentalnych.	B D
-
14. Poza zajęciami określonymi w programie studiów jako zajęcia realizowane metodami i technikami kształcenia na odległość, prowadzone też na kierunku studiów są zajęcia lub wybrane formy dydaktyczne danych zajęć, realizowane hybrydowo, jednocześnie w bezpośrednim kontakcie nauczyciela akademickiego i studentów w siedzibie uczelni oraz z wykorzystaniem środków komunikacji elektronicznej (komunikacja on-line) w dedykowanej platformie do zajęć zdalnych.	B D G
-
15. Studenci przy podziale na grupy zajęciowe z określonym prowadzącym zajęcia, przypisywani są jednocześnie do tych samych grup, na dedykowanej wsparciu kształcenia platformie dydaktycznej. Platforma umożliwia realizację zajęć zdalnych ale również jest miejscem udostępniania materiałów dydaktycznych przed rozpoczęciem i/lub po zakończeniu danych zajęć (poszczególnych spotkań), materiałów, prowadzenia testów, quizów powtórzeniowych, pre-testów, wejściówek, miejscem komunikacji dotyczącej danego przedmiotu, powiadamiania o niezbędnych aktywnościach, etc. Poszczególne zajęcia mogą być wspierane różnymi formami, zależnie od potrzeb. Prowadzone są systematyczne szkolenia nauczycieli akademickich	B D G

pozwalające na korzystanie ze wszystkich funkcjonalności platformy, przygotowany jest też tutorial dla studentów rozpoczynających studia. Korzystanie z platformy dydaktycznej jest formą wsparcia stron zaangażowanych w proces dydaktyczny - nauczycieli akademickich i studentów.

-
16. Zajęcia z wybranych, kluczowych dla kierunku studiów przedmiotów realizowane są w formie wizyt studyjnych w instytucjach, w trakcie których analizowane są w warunkach rzeczywistych konkretne, funkcjonujące tam rozwiązania techniczne, organizacyjne, produkcyjne, inne. Omawiane są podczas takich zajęć również zagadnienia dotyczące zarządzania i nadzoru. Współorganizatorami i współprowadzącymi te zajęcia są przedstawiciele otoczenia społeczno-gospodarczego. Pozwala to na rozszerzanie wiedzy i umiejętności praktycznego jej zastosowania w odniesieniu do konkretnych przypadków. B E
-
17. W programie studiów kierunku ulokowane są zajęcia polegające na konsultacjach, panelach, dyskusjach z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego (sektor, gałąź, branża gospodarki), właściwych dla kierunku studiów. W wybranych spotkaniach danych zajęć uczestniczą przedstawiciele 3-5 kluczowych pracodawców (oddzielne spotkania). Konsultacje te mają na celu przekazanie najnowszej wiedzy i trendów w danym obszarze merytorycznym, prezentacji oczekiwań rynku, wskazania sposobów uzupełnienia ewentualnych deficytów. Spotkania te ulokowane są w zajęciach z przedmiotu w bloku zajęć ekonomiczno-społecznych. B E
-
18. Studentom kierunku oferowane są, dzięki współpracy z interesariuszami zewnętrznymi, szkolenia skutkujące uzyskaniem specyficznych uprawnień zawodowych lub przygotowujące do uzyskania takich uprawnień. Na bieżąco analizowane są potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego skutkujące tworzeniem pakietów oczekiwanych umiejętności, które osadzone B E

są w programie studiów w zajęciach fakultatywnych. Relizacja tych zajęć umożliwia uzyskania mikropotwierdzeń dla uzyskanych specyficznych kwalifikacji.

-
19. Realizacja znaczącej liczby zajęć w programie studiów, w tym głównie z przedmiotów kierunkowych, przewiduje bieżącą publikację przygotowywanych przez nauczycieli akademickich materiałów dla tych zajęć, zadań, case'ów etc. w formie elektronicznej, w uczelnianym środowisku/platformie dedykowanej dla kształcenia zdalnego. Działanie to ma charakter wspomagania i wzrostu efektywności procesu dydaktycznego. Pozwala na zebranie informacji w jednym miejscu oraz na powtarzanie przez studentów treści zajęć w dowolnym tempie podczas przygotowań do zaliczenia. B G
-
20. Studia realizowane są w środowisku przyjaznym wszystkim, w tym osobom z niepełnosprawnościami, ze szczególnymi potrzebami, w szczególnej sytuacji zdrowotnej i życiowej. Na poziomie centralnym wdrożone są mechanizmy przeciwdziałające defaworyzacji - realizacja Polityki Równego Traktowania i Przeciwdziałania Dyskryminacji, działania realizowane przez Sekcję i Pełnomocnika ds. osób z niepełnosprawnościami, zapisy Regulaminu studiów, materiały wspomagające nauczycieli akademickich w pracy z osobami z różnymi dysfunkcjami, szkolenia informacyjne dla studentów i nauczycieli akademickich dotyczące obecności w środowisku akademickim osób z różnymi potrzebami. Na poziomie kierunku prowadzona jest okresowa analiza sposobu realizacji poszczególnych zajęć w programie studiów pod kątem ich dostępności dla każdego studenta w zakresie jakości i uniwersalności materiałów dydaktycznych, dostępności literatury, form i technik prowadzenia zajęć, wykorzystywanych metod weryfikacji efektów uczenia się. Wnioski i dobre praktyki z przeprowadzonych przeglądów rekomendowane są do stosowania przez wszystkich prowadzących zajęcia. Dla studentów ze specjalnymi potrzebami wydział oferuje ponadstandardowe udogodnienia, np. pokój ciszy. B G

21. Priorytetowym miejscem realizacji praktyk zawodowych przez studentów kierunku są krajowe i międzynarodowe instytucje badawcze i inne podmioty współpracujące naukowo w ramach badań w dyscyplinie, do której przyporządkowany jest kierunek studiów, a także instytucje uczestniczące we wspólnych programach badawczych. B G
-
22. System zatrudniania i awansowania pracowników naukowo-dydaktycznych uwzględnia promowanie mobilności kadry dla zdobywania nowych doświadczeń naukowych i dydaktycznych. Dzięki zdobytym doświadczeniom implementowane są do procesu dydaktycznego dobre praktyki w zakresie jakości kształcenia. C
-
23. Opisy zajęć w programie studiów przygotowane są w sposób jednolity w dedykowanej do tych celów aplikacji. Przed rozpoczęciem każdego roku akademickiego koordynatorzy zajęć dokonują w ww. aplikacji przeglądu i aktualizacji pozycji literatury obowiązkowej i uzupełniającej dla prowadzonych przez siebie zajęć. Jednolity sposób wprowadzania pozycji literatury pozwala na przygotowanie przekrojowych zestawień wykorzystywanych przez Bibliotekę Główną do aktualizacji zasobów bibliotecznych rekomendowanych w programach studiów. Unika się w ten sposób nieefektywnego zbierania zamówień i mobilizuje do dbałości o jakość opisów zajęć (sylabusów). D
-
24. Studenci, dzięki współpracy uczelni/instytutu/wydziału z otoczeniem społeczno-gospodarczym mają możliwość zapoznania się z nowoczesnymi technologiami stosowanymi w przemyśle sektora/ gałęzi/ branży gospodarki właściwej dla kierunku studiów. Oferowana przez uczelnię przestrzeń do organizacji firmowych showroom'ow, finansowanie lub współfinansowanie nowoczesnych instalacji, technik i technologii, z które wykorzystywane są m.in. w trakcie zajęć, pozwala studentom na zdobycie praktycznych umiejętności i posługiwanie się nowoczesnym sprzętem D E

25. W programie studiów poza lektoratami języków obcych prowadzone są zajęcia w języku angielskim, jako przedmioty do wyboru. Liczba zajęć w tym języku systematycznie wzrasta, podobnie jak liczba uczestniczących w ich studentów. Zajęcia prowadzone dla kierunku w języku angielskim stanowią ofertę kierowaną również do przyjeżdżających do uczelni studentów międzynarodowych programów wymiany. F
-
26. Programy studiów prowadzone w języku angielskim uwzględniają w koncepcji kształcenia, efektach oraz treściach kształcenia dla poszczególnych zajęć umiędzynarodowienie treści programowych oraz metod i technik dydaktycznych stanowiąc tym samym konkurencję dla programów studiów oferowanych w innych ośrodkach akademickich. F
-
27. Studenci kierunku mają bieżący wpływ na jakość kształcenia na kierunku. Koordynator ds. jakości kształcenia organizuje okresowe, cykliczne spotkania i panele dyskusyjne ze studentami, pozwalające na poznanie ich opinii, wskazówek czy oczekiwań dotyczących metod dydaktycznych oraz sposobów weryfikacji efektów uczenia się wykorzystywanych przez nauczycieli akademickich. Wnioski z takich spotkań są dyskutowane w gremiach decyzyjnych, w uzasadnionych przypadkach wprowadzane są do realizacji - działanie. Studenci widzą swój wkład w modyfikacje, otrzymują informację zwrotną z rzeczowym uzasadnieniem. Buduje to kulturę jakości. G
-
28. Studenci, a w szczególności studenci zaangażowani i włączeni w realizację badań naukowych, są na bieżąco informowani o możliwości oraz skutecznie motywowani do udziału w krajowych i międzynarodowych konferencjach i sympozjach naukowych, w których udział studenta finansowany jest ze środków zewnętrznych. Aktywność ta potwierdzona jest liczbą studentów uczestniczących w krajowych i międzynarodowych konferencjach. G

29. Studenci realizują kształcenie w środowisku bezpiecznym i przyjaznym. Poza wdrożonymi i funkcjonującymi mechanizmami wsparcia, wszyscy rozpoczynający studia odbywają szkolenia z zakresu dyskryminacji i jej przeciwdziałania, szkolenia informacyjne dotyczące wyrównywania szans i funkcjonowania w społeczności akademickiej osób z niepełnosprawnościami i szczególnymi potrzebami. Szkoleniami okresowymi w tym zakresie objęci są również nauczyciele akademicy. Buduje to atmosferę zrozumienia różnych potrzeb i tolerancji dla różnic. Szkolenia prowadzone są zdalnie, na dedykowanej na platformie szkoleniowej. Upowszechniają one w środowisku akademickim świadomość istnienia realnych instrumentów i narzędzi wsparcia, między innymi w procesie dydaktycznym. G
-
30. Dla potrzeb informacji dla kandydatów na studia określone są precyzyjne informacje dotyczące elementów, które mogą utrudnić bądź uniemożliwić osiągnięcie zakładanych dla danego kierunku efektów uczenia się i ukończenie studiów osobom ze szczególnymi potrzebami (różne spektrum), w tym osobami z niepełnosprawnościami. Informacje te pozwalają na dokonanie świadomego wyboru i ograniczają potencjalne rozczarowania. G
-
31. Studentom pierwszego roku studiów oferowane jest wsparcie w adaptacji nowym środowisku, z nowymi wymaganiami. Z przedmiotów sprawiających szczególne trudności przygotowane są i dostępne kursy e-learningowe, zawierające z jednej strony materiały uzupełniające ewentualne deficyty wiedzy, z drugiej - wybrane lub wszystkie elementy treści tych przedmiotów z ich omówieniem i wyjaśnieniem, przykłady o różnym stopniu trudności wraz z rozwiązaniami. Kursy pozwalają na wielokrotne korzystanie z materiałów, w dowolnym tempie, umożliwiając w konsekwencji osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się. G

32. Studenci kierunku mogą korzystać ze stworzonego informacyjnego pakietu podstawowego dotyczącego zagadnień związanych z przebiegiem studiów wraz z ich wyjaśnieniem. Zagadnienia te integrują postanowienia regulaminu studiów, formy wsparcia studentów, organizacje studenckie, możliwości włączania się w działalność naukową, kształcenie spersonalizowane, etc. Informacje te stanowią swego rodzaju przewodnik dla rozpoczynających studia. H
-
33. Studenci kierunku są informowani w sposób zorganizowany i przyjazny dla użytkownika. Informacje związane z każdym aspektem przebiegu ich studiów są skatalogowane i znajdują się na jednej stronie internetowej Wydziału. Pogrupowane w bloki zagadnień i rozszerzone o dodatkowe wyjaśnienia, obowiązujące dokumenty, szablony dokumentów etc. Pozwala to z jednego miejsca dotrzeć do każdego potrzebnego zagadnienia. H

Wybór dobrych praktyk dydaktyki przedmiotowej

Poza ogólnymi dobrymi praktykami dla obszarów Systemu Zapewniania i Doskonalenia Jakości Kształcenia, wyróżniony został zestaw dobrych praktyk związanych z dydaktyką przedmiotu. Jest to rozszerzenie jednego z obszarów systemu - „Organizacja i realizacja programu studiów” pozwalające na szczegółowe potraktowanie jego wybranej składowej.

Projektowanie zajęć osadzonych w programie studiów w sposób odpowiadający oczekiwaniom procesu nauczania i uczenia się, może stanowić - w obecnej rzeczywistości - dla nauczyciela akademickiego swego rodzaju wyzwanie. Wykorzystywane wcześniej sposoby i metody, z uwagi na wysoką dynamikę zmian w otoczeniu uczelni, powszechną dostępność do informacji, i społeczne oczekiwania, stają się mało efektywne. Sposób przyswajania wiedzy przez studentów, adekwatność wiedzy i umiejętności do oczekiwanych od absolwenta na rynku pracy, a także konkurencyjność kierunków studiów obligują do projektowania zajęć spełniających najwyższe standardy, zgodnych z Misją i Strategią rozwoju uczelni.

Realizacja określonych zajęć, w dążeniu do osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, które zostały dla nich zdefiniowane/zaprojektowane, uwzględniając profil studiów koncentruje się na konstruktywnym stosowaniu metod i technik dydaktycznych pozwalających na rozwijanie wnikliwości intelektualnej studentów, samodzielnego, formułowania sądów, ewaluacji, konstruktywnego i krytycznego myślenia. Zajęcia realizowane są w rzeczywistej interakcji ze studentami, w atmosferze charakteryzującej się otwartością, cierpliwością, humorem, akceptacją dla różnic, stymulującej proces uczenia się.

Zaprezentowany poniżej wybór dobrych praktyk, podobnie jak dla praktyk dla poszczególnych obszarów Systemu Zapewniania i Doskonalenia Jakości Kształcenia, nie jest zbiorem zamkniętym i będzie podlegał systematycznemu uzupełnieniu. Planowana w nadchodzącym roku akademickim formuła spotkań klubów tutora i mentora - nauczycieli akademickich specjalizujących się w nauczaniu zindywidualizowanym - liderów zmian w postrzeganiu procesu dydaktycznego, będzie inkubatorem pomysłów i akceleratorem zmian.

Wybór dobrych praktyk - dydaktyka przedmiotu.

1. Nauczyciele akademicy projektujący i prowadzący zajęcia znają założenia strategii rozwoju uczelni i mają świadomość ich znaczenia. Zajęcia przez nich prowadzone (koordynowane), w zakresie efektów uczenia się, celów, treści, metod dydaktycznych oraz sposobów weryfikacji efektów są spójne ze strategiczną wizją uczelni.
2. Realizacja zajęć - treści, metody dydaktyczne i weryfikacja - konstruktywnie dopasowana jest i podporządkowana możliwości osiągnięcia zdefiniowanych efektów uczenia się. Studenci na bieżąco informowani są w trakcie zajęć o efektach uczenia się, których osiągnięcie zajęcia te wspierają, metody oceny (weryfikacji) zawierają informacje o ewaluowanych za ich pomocą efektach.
3. Oceny śródkresowe - oceny realizowanych prac, projektów, wyniki sprawdzianów są dla nauczyciela akademickiego źródłem informacji, wniosków dotyczących sposobu prowadzenia zajęć, inspiracją do doskonalenia zajęć w kolejnych cyklach dydaktycznych danych zajęć.
4. Stosowane dla zajęć metody dydaktyczne pozwalają na aktywizację studentów w przyswajaniu treści, poszukiwaniu właściwych rozwiązań, samodzielnego analizowania tematyki zajęć i jej dyskusowania. Włączanie w realizację zajęć realnych studiów przypadku, dyskusji, zadań zespołowych zwiększa gotowość do aktywnego przyswajania treści, wnioskowania.
5. W realizacji określonych zajęć, udział tradycyjnych wykładów wspieranych prezentacją multimedialną zmniejszany jest na rzecz dyskusowania treści zajęć w powiązaniu z możliwością ich rynkowego i praktycznego zastosowania oraz wpływu na środowisko, społeczeństwo oraz potencjalnie wykonywaną pracę. Zagadnienia odnoszone są w sposób praktyczny do najnowszych wyników badań naukowych i potencjału zastosowania w gospodarce. Wspierane są praktyczną wiedzą i autorytetem prowadzącego.

6. Dla części zajęć w programie studiów efekty uczenia się w kategorii wiedza mają wyłącznie niezbędny charakter wprowadzający. Komponent ten jest - w racjonalnej proporcji - podstawą realizacji treści zajęć prowadzących do osiągnięcia efektów z kategorii umiejętności. Zagadnienia związane z poznaniem teorii i zdobyciem koniecznej wiedzy realizowane są w taki sposób aby pochodziła ona z kontrolowanych przez nauczyciela akademickiego wniosków płynących z realizacji przez studentów zadań/ ćwiczeń/ projektów. Wprowadzony element rywalizacji, połączony z informacją zwrotną i bieżącym wsparciem merytorycznym prowadzącego skutecznie stymuluje proces uczenia się rozwija kreatywne i krytyczne myślenie, podnosi gotowość rozszerzenia znajomości teorii, która była podstawą realizowanych działań praktycznych.
7. Treści zajęć prowadzące do osiągania każdej ze zdefiniowanych kategorii efektów uczenia się zawierają komponenty w postaci cytatu, wypowiedzi, filmu, etc. z wystąpienia autorytetów naukowych/biznesowych, w zakresie związanym z prowadzonymi zajęciami i praktycznym zastosowaniem przekazywanych treści, również w trakcie wykonywania późniejszych działań zawodowych.
8. Zajęcia/elementy zajęć prowadzące do osiągania efektów uczenia się w kategorii wiedza wspierane są wizualizacjami omawianych koncepcji, prezentacją zagadnień w formie diagramów, wykresów, tabel porównawczych, schematów. Na zajęciach tych oczekiwana jest i premiowana dowolna forma aktywności studentów, wspierana formującą informacją zwrotną.
9. Jakość i skuteczność zajęć - Z uwagi na zróżnicowanie studentów uczestniczących w zajęciach (różne, w tym specjalne potrzeby, różne możliwości), projektowane są one w sposób uniwersalny, umożliwiający osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się przez szeroki krąg potencjalnych odbiorców tych zajęć. W ich przygotowywaniu brane są pod uwagę sposób i forma przekazywania wiedzy, wprowadzenia, planowane zadania, ćwiczenia, studia przypadku oraz sposoby weryfikacji efektów. Dużą wagę przywiązuje się do przygotowania i cyfrowej dostępności materiałów dydaktycznych w tym szczególnie dla osób z różnymi potrzebami.

10. Podczas projektowania danych zajęć uwzględniana jest możliwość korzystania z różnych, ekwiwalentnych, możliwych do wybrania przez studenta zgodnie z jego preferencjami sposobów i form wykonania zadań zleczanych/realizowanych w trakcie zajęć;
11. Prowadzący zajęcia uwzględnia elastyczność terminową zaliczania poszczególnych zadań w ramach zajęć (formy weryfikacji) - otwartą na różnice w predyspozycjach studentów oraz tempo ich pracy;
12. Zajęcia o charakterze praktycznym (ćwiczenia) nacechowane są elementami eksperymentalnymi, projektowymi, pracy grupowej - związanymi z aktywnością studentów. Metody podawania wiedzy w trakcie tych zajęć mają zwykle charakter instruktarzu/wprowadzenia.
13. Sprawozdania z wykonywanych zajęć praktycznych i laboratoryjnych definiowane są w sposób jasny i jednoznaczny. Studenci mają świadomość celu, dla którego się je wykonuje i różnorodnych możliwości stosowania określonych w nich elementów, w tym na potencjalnie wykonywane w przyszłości działania zawodowe.
14. Proces nauczania i uczenia się wspomagany jest wykorzystywaniem funkcjonalności dedykowanej platformy dydaktycznej. Jest to miejsce udostępniania materiałów dydaktycznych - przed i po zakończeniu poszczególnych zajęć, publikacji przez studentów projektów, prezentacji etc., miejscem realizacji quizów powtórzeniowych, okresowych testów sprawdzających, przestrzenią dla komunikacji nauczyciela ze studentami. Wspiera stosowanie nowoczesnych metod dydaktycznych wykorzystywanych w realizacji zajęć oraz ułatwia studentom przyswajanie treści kształcenia w bardziej autonomiczny sposób, odpowiadających różnym potrzebom.
15. Poza rekomendowaną dla danych zajęć literaturą przedmiotu, przygotowywane są na potrzeby zajęć dodatkowe materiały dydaktyczne, wysokiej jakości, przejrzyste i dostępne w formie cyfrowej. Treść, forma i jakość przygotowanych pomocy określają

oczekiwania prowadzącego w stosunku do materiałów/prac/projektów przygotowywanych przez studentów (dobry przykład). Przygotowane materiały mogą mieć różne cele - wprowadzenie teoretyczne do dyskusji na najbliższych zajęciach, usystematyzowanie i/lub rozszerzenie tematyki zajęć, zestawienie stanowiące materiał powtórzeniowy przed zaliczeniem. Podnosi to efektywność wykorzystania czasu na zajęciach i angażuje studentów w samodzielne działania podejmowane w dowolnym tempie (indywidualizacja potrzeb), buduje pozytywną atmosferę i sprzyja komunikacji.